

بورس ۴۰درصد جهش کرد

اقتصاد آنلاین | بررسی عملکرد بازار سهام در پاییز ۱۴۰۴ نشان می دهد بورس تهران برخلاف پیش بینی های محتاطانه، دورای کم سابقه از رشد را پشت سر گذاشته است. شاخص کل بورس از ابتدای مهر ماه با ثبات رکوردهای جدید، به طور میانگین حدود ۴۰ درصد پادهی داشته است. در همین بازه، شاخص قیمت (وزنی -ارزشی) نزدیک به ۳۸ درصد و شاخص هم وزن نیز با وجود عقب ماندگی نسبی، حدود ۲۹ درصد رشد کرده است. اعدادی که این فصل را به یکی از دوره های قابل توجه بازار سرمایه تبدیل می کنند. داده ها حاکی از آن است که جریان ورود پول حقیقی نقش مهمی در این صعود ایفا کرده است. ورود جمعی پول حقیقی تا روز دهم آذر به حدود ۱۵۰ هزار میلیارد تومان رسیده و در مقطعی از آبان ماه، مجموع ورود نقدینگی حتی تا مرز ۱۵ هزار میلیارد تومان نیز افزایش یافته است. رقمی که بیانگر بازگشت نسبی اعتماد سرمایه گذاران به بازار سهام است.

یکی از مهم ترین محرک های رشد بورس در پاییز ۱۴۰۴، تحولات بازار ارز بوده است. بخش عمده شرکتهای بورسی، به ویژه صنایع بزرگ صادرات محور، محصولات خود را بر مبنای نرخ های رسمی یا توافقاتی ارز تسعیر می کنند و هر گونه افزایش در این نرخ ها مستقیماً بر درآمد و سودآوری آنها اثر گذار است. در شرایطی که صنایع پتروشیمی، پالایشی، شیمیایی، فولاد و فلزات اساسی سهم بالایی از ارزش بازار را در اختیار دارند، افزایش نرخ ارز رسمی عموماً به عنوان یک عامل تقویت کننده سود شرکتهای عمل می کند. در حال حاضر اقتصاد ایران با شکاف بی سابقه ای میان نرخ دلار بازار آزاد و نرخ رسمی مواجه است؛ شکافی که به بیش از ۷۵ درصد رسیده و کنار کاهش حدود ۱۸ درصدی تأمین ارز نسبت به دوره مشابه، انتظارات تورمی و ارزی را تشدید کرده است. این وضعیت باعث شده فعالان بازار سرمایه افزایش نرخ ارز رسمی را در آینده نزدیک محتمل بدانند، چرا که مسیر انتقال به سایر کارهای جدید ارزی و چه از طریق تعدیل مستقیم نرخ های فعلی، مرور تجربه افزایش نرخ ارز رسمی در آذر سال گذشته نشان می دهد. رشد نرخ نیما با وقفه ای زمانی به افزایش فروش صنایع بزرگ منجر شد. فروش این صنایع در دی ماه حدود ۲ درصد، در بهمن ۱۰ درصد و در اسفند ۲۲ درصد افزایش یافت و در مجموع، تنها از محل رشد نرخ ارز رسمی، حدود ۳۴ درصد به فروش آنها افزوده شد. این الگو همچنان یکی از مبنای انتظارات بازار در سال جاری است. با وجود چشم انداز مثبت ناشی از انتظارات ارزی، تداوم رشد بازار سهام بدون ریسک نیست. مهم ترین ریسک های پیش رو شامل تشدید ابهامات سیاسی و بین المللی، محدودیت های ارزی، مداخلات سیاست گذار در قیمت گذاری صنایع و احتمال فاصله گرفتن رشد قیمت سهام از واقعیت های سودآوری شرکتهاست. در صورتی که افزایش نرخ ارز رسمی به تعویق بیفتد یا سیاست های انقباضی جبران شود، بازار ممکن است وارد فاز نوسان یا اصلاح شود. از این رو، اگرچه بورس پاییز ۱۴۰۴ را با جهشی قابل توجه پشت سر گذاشته، اما پایداری این مسیر بیش از هر زمان دیگری به مدیریت ریسک های کلان اقتصادی و تصمیمات سیاست گذار وابسته است.

بازار سرمایه توان رقابت باشبکه بانکی را دارد؟

شبکه بانکی کشور از ابتدای سال جاری تا پایان مهر ماه، در مجموع ۴ هزار و ۱۶۳ هزار میلیارد تومان تسهیلات به کسب و کارها پرداخت کرده است؛ رقمی که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۴۷ درصد رشد ریالی را نشان می دهد. این افزایش در مقیاس دلاری نیز قابل توجه است؛ به طوری که ارزش دلاری تسهیلات پرداختی از ۲۶۳ میلیارد دلار در سال گذشته به ۳۳۰۲ میلیارد دلار رسیده و رشدی ۲۶۶ درصدی را ثبت کرده است. (مبنای محاسبه ارزش دلاری تسهیلات، نرخ دلار در روز پایانی مهر ماه هر سال بوده است.) بررسی های اقتصاد آنلاین نشان می دهد که از منظر دلاری، بیشترین حجم تسهیلات پرداختی شبکه بانکی در پنج سال اخیر به سال ۱۴۰۱ و بارقم ۴۸۳ میلیارد دلار بازمی گردد. این حال، از منظر ریالی و با توجه به افت مداوم ارزش پول ملی، بازتاب این رقم تسهیلات پرداختی تاکنون در سال جاری به ثبت رسیده است. برای درک ابعاد این ارقام، کافی است بدانیم ارزش کل بازار سرمایه ایران حدود ۹۶ میلیارد دلار برآورد می شود. در مقابل، مجموع ارزش دلاری تسهیلات پرداخت شده به کسب و کارها تنها در ۷ ماه ابتدای سال های ۱۴۰۲، ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴، از ۱۰۶ میلیارد دلار فراتر رفته است؛ رقمی که به تنهایی بزرگ تر از کل ارزش فعلی بازار سرمایه ایران است. در حال حاضر حدود ۹۲ درصد تأمین مالی شرکت ها از طریق شبکه بانکی انجام می شود و بازار سرمایه تنها در صدد این سهم را در اختیار دارد. پیش تر بحث به صید بر ضرورت اصلاح این ترکیب تأکید کرده و هدف گذاری ۵۰-۵۰ میان بانک و بازار سرمایه مطرح کرده بود. وزارت امور اقتصادی و دارایی نیز با تعریف ابزار پروژهای با عنوان «رویش» به دنبال انتقال تأمین منابع به بخش بورسی به بورس و هدایت صنایع کوچک و متوسط به سمت شبکه بانکی است. حال اگر فرض کنیم سازمان بورس موفق شود ۵۰ درصد از تأمین مالی شبکه بانکی را به بازار سرمایه منتقل کند، باید به یک واقعیت آماری توجه داشت: تجربه سال های گذشته نشان می دهد که حجم تأمین مالی شبکه بانکی تا پایان هر سال، تقریباً دو برابر رقم ثبت شده در هفت ماهه نخست می شود. بر این اساس، با فرض ثبات نرخ ارز در بازار آزاد، شبکه بانکی تا پایان سال حدود ۶۶ میلیارد دلار تأمین مالی خواهد داشت که نیمی از آن، معادل ۳۳ میلیارد دلار، باید به بازار سرمایه منتقل شود. این رقم به معنای آن است که بازار سرمایه باید هر سال تأمین مالی ای معادل بیش از یک سوم کل ارزش فعلی خود را بر عهده بگیرد. در موضوعی که تحقق آن، دست کم در کوتاه مدت، بسیار دور از انتظار به نظر می رسد.



«تعادل» وضعیت بازار سرمایه را بررسی می کند

مقاومت بورس در برابر تورم

تورم مزمن و ساختاری، سال هاست به یکی از جدی ترین چالش های اقتصاد ایران تبدیل شده است. کاهش مستمر قدرت خرید پول ملی، خانوارها و فعالان اقتصادی را ناگزیر کرده تا همواره به دنبال راه هایی برای حفظ ارزش دارایی های خود باشند. در چنین فضایی، پرسش مهم و تکرار شونده این است که آیا بورس و بازار سهام هنوز می تواند نقش «پناهگاه» را در برابر تورم ایفا کند یا این کار کرد، در سایه ریسک ها و سیاست های اقتصادی، تضعیف شده است؟ این سوال به ویژه در ماه های اخیر دوباره بر پرگ شده؛ زمانی که نرخ تورم همچنان بالاست، قیمت ارز مسیر صعودی را تجربه می کند و در عین حال بازار سرمایه پس از دوره ای رکود، نشانه هایی از تحرک و رشد را بروز داده است. در ادبیات اقتصادی، سهام به طور سنتی به عنوان یکی از دارایی های پوشش دهنده تورم شناخته می شود. منطق این دیدگاه ساده است که شرکت ها کالا و خدمات تولید می کنند و با رشد سطح عمومی قیمت ها، درآمد اسمی و در نهایت سود آنها نیز افزایش می یابد. بنابراین ارزش سهام این شرکت ها، حداقل در بلندمدت، باید متناسب با تورم رشد کند. در اقتصادهای با ثبات، شواهد تاریخی تا حد زیادی این نظریه را تأیید کرده است. بازار سهام در افق بلندمدت بازدهی بالاتر از تورم و حتی بالاتر از بسیاری از دارایی های بدون ریسک ایجاد می کند. اما مساله اصلی اینجاست که آیا این منطق در اقتصاد خاص و پرریسک کشور نیز نیز به همان شکل عمل می کند؟

بررسی عملکرد دیورس در یک دهه اخیر نشان می دهد که رابطه بازار سهام و تورم در ایران، نه خطی است و نه همواره قابل اتکا. در برخی دوره ها، بورس توانسته خود را با تورم تطبیق دهد و حتی بازدهی واقعی مثبت ایجاد کند، اما در برخی مقاطع، سرمایه گذاران با وجود تورم بالا، زیان واقعی سنگینی متحمل شده اند. نمونه آن پس از جهش تاریخی بورس در سال ۱۳۹۹ است. شاخص کل که در آن سال به محدوده بیش از سه میلیون واحد رسید، مدت سال ها بعد وارد یک دوره فرسایشی شد. در این مدت، اگرچه تورم سالانه در سطوح بالای ۴۰ درصد تثبیت شد، اما بسیاری از سهامداران نه تنها از تورم عقب ماندند، بلکه با افت ارزش دارایی خود مواجه شدند.

نقش متغیرها

یکی از مهم ترین عواملی که رابطه بورس و تورم را دچار خلل می کند، نرخ بهره است. زمانی که نرخ سود اوراق بدهی دولتی و شبه دولتی در سطوح بالا قرار دارد، بازار پول به قبحی جدی برای بازار سهام تبدیل می شود. چنین شرایطی، حتی اگر تورم بالا باشد، سرمایه گذار ترجیح می دهد بازدهی اسمی نسبتاً مطمئن و کم ریسک را از بازار بدهی دریافت کند، تا اینکه ریسک نوسانات شدید بورس را بپذیرد. این موضوع باعث می شود بخشی از نقدینگی که بالقوه می توانست به سهام پناه ببرد، در بازار پول متوقف شود.

به بیان ساده، بورس زمانی می تواند پناهگاه تورمی باشد که فاصله معناداری میان نرخ بهره حقیقی و بازده انتظاری سهام وجود داشته باشد. هر چه نرخ بهره اسمی به تورم نزدیک تر باشد، بالاتر بازار سهام کاهش پیدا می کند. همچنین در اقتصاد کشور، بخش مهمی از اثر

یلدای سهام عدالت در ابهام

انتشار گسترده خبری خوشحال کننده درباره واریز سود سهام عدالت، از شب گذشته در کانال های تلگرامی و برخی سایت های خبری، موجی از امید و انتظار را در میان میلیون ها نفر از مشتو لان رسمی سهام ایجاد کرده است. در این خبر که به سرعت دست به دست شده، ادعا شده است، «سود سهام عدالت ۱۴۰۴ به عنوان عیدی حمایتی دولت، اواخر آذرماه و پیش از شب یلدا به حساب مضمولان واریز می شود تا بخشی از هزینه های خانوارها را پوشش دهد». چنین خبری، آن هم با تأکید بر زمان پرداخت در آستانه شب چله، به طور طبیعی توجه و حساسیت ویژه ای ایجاد کرده است؛ چرا که دارندگان سهام عدالت عمدتاً از اقشار کم درآمد و آسیب پذیر جامعه هستند که در شرایط سخت اقتصادی، افزایش هزینه های معیشتی و فشار تورمی، چشم انتظار هر گونه حمایت نقدی اند. بسیاری از این خانوارها امیدوار شدند که با این واریزی بتوانند دست کم بخشی از هزینه های شب یلدا، از جمله خرید میوه، آجیل و سایر اقلام ضروری را تأمین کنند. اما بررسی ها و پیگیری های خبرنگار ما از سازمان بورس و اوراق بهادار، روایت متفاوتی از واقعیت موجود ارایه می دهد. بر اساس اطلاعات به دست آمده، هنوز زمان پرداخت سود سهام عدالت به طور رسمی و قطعی مشخص نشده و فرایند واریز در مرحله نهایی قرار ندارد. یکی از افراد آگاه در سازمان بورس، در گفت و گو با خبرنگار بازار، اعلام کرده است که تاکنون هیچ مبلغی از محل سود شرکتهای سرمایه پذیر سهام عدالت به صورت شرکت سپرده گذاری مرکزی واریز نشده است. از آنجا که پرداخت سود سهام عدالت به مضمولان تنها از مسیر سپرده گذاری مرکزی امکان پذیر است، نبود منابع واریزی به این شرکت عملاً به معنای آن است که هنوز امکان آغاز فرایند پرداخت وجود ندارد. این اظهارات در حالی مطرح می شود که در مقابل، برخی اخبار منتشر شده به نقل از رییس اتحادیه سهام عدالت کشور، از واریز مرحله اول سود سهام عدالت مربوط به عملکرد مالی سال ۱۴۰۳ در روزهای پایانی آذرماه ۱۴۰۴ خبر داده اند. براساس این خبر، اما عملکرد شده است که این مرحله از پرداخت سود، پیش از فرا

تورم بر بازار سهام به واسطه نرخ ارز منتقل می شود و اکنون نرخ ارز در بازار آزاد به بالاترین درجه رسیده است. شرکت های صادرات محور و کالایی محور، که سهم بالایی از ارزش بازار را در اختیار دارند، با افزایش نرخ ارز منتفع می شوند. رشد دلار، درآمد ریالی این شرکت ها را افزایش می دهد و به پیوند سودآوری آنها منجر می شود. در ماه های گذشته نیز همین عامل به عنوان یکی از محرک های رشد بورس عمل کرده است. افزایش نرخ دلار آزاد و انتظارات تورمی، باعث شده سهام شرکتهای وابسته به بازارهای جهانی، فلزات، پتروشیمی ها و پالایشی ها مورد توجه سرمایه گذاران قرار بگیرند. با این حال، این مزیت دو لبه دارد. از یک سو، بورس از محل افزایش نرخ ارز رشد می کند؛ اما از سوی دیگر، تورم ناشی از جهش ارزی، هزینه ها و ریسک های کلان اقتصاد را افزایش می دهد و می تواند سیاست گذار را به سمت کنترل های قیمتی، افزایش نرخ بهره یا مداخلات دستوری سوق دهد؛ عواملی که در نهایت به زیان بازار سرمایه تمام می شود. یعنی حرکتی خطرناک برای سرمایه گذار و آیند های پرریسک برای آن.

مشکل اساسی اینجاست که برخی از تحلیلگران به بورس به عنوان یک موجود واحد نگاه می کنند. اما اصل ماجرا اینجاست که بورس یک شرایط ناهمگون و نوسانی ندارد، همه سهام نمی توانند در شرایط تورمی یک روند را پیش بگیرند و ممکن است برخی از سهام و برخی دیگر منفی شوند. به طور کلی شرکت های صادرات محور و دلار بیشترین همبستگی را با تورم و نرخ ارز دارند. همچنین شرکتهایی که قیمت تک محصول دستوری دارند (مانند برخی صنایع غذایی، دارویی یا خودرویی)، در اغلب موارد از تورم آسیب می بینند. در

ادامه نیز شرکتهای بهداشتی در محیط تورمی ممکن است از کاهش ارزش واقعی بدهی منتفع شوند، اما افزایش نرخ بهره می تواند فشار مالی آنها را تشدید کند. از سوی دیگر شرکت های کوچک و غیر نقد شوند به معمولاً بیشترین ریسک را برای سرمایه گذاران ایجاد می کنند و لزوماً پناهگاه تورمی محسوب نمی شوند. گرچه بازار سهام بالقوه می تواند سپری در برابر تورم باشد، اما با تلف شدن شرایط خاص خود دار و بسته به نوع سهام است که در شرایط بازار چه واکنشی داشته باشند. یکی از مهم ترین موانع ایفای نقش ضد تورمی بورس، ریسک های سیاست گذاری است. تصمیمات ناگهانی، تغییر قوانین، قیمت گذاری دستوری، محدودیت های معاملاتی و نگاه ابزاری به بازار سرمایه، باعث شده سطح اعتماد سرمایه گذاران به بورس کاهش یابد. تورم بالا، به تنهایی برای هدایت پول به بورس کافی نیست؛ اعتماد شرط اصلی است. اگر سرمایه گذار احساس کند هر لحظه ممکن است با یک بخشنامه یا تصمیم غیر منطقه، سودآوری شرکت تحت تأثیر قرار گیرد، حتی در شرایط تورمی نیز ترجیح می دهد به دارایی های موزای پناه ببرد.

بورس در یک نگاه

شاخص کل بورس تهران در پایان معاملات یکشنبه ۲۷ هزار و ۷۲۳ واحد رشد کرد و تراز سه میلیون و ۶۵۶ هزار واحد را در اختیار گرفت. در نیم ساعت ابتدایی معاملات، شاخص در پی فشار تعدادی از نمادهای فلزی، بانکی و خودرویی که در این روزها رشد شارز بازار سهام داشتند، ۳۰ هزار واحد منفی شد اما در ادامه فشار بازار و همزمان با افزایش تقاضای خرید سهام نهاد و سرمایه نهاد شرکتهای بزرگ در پی انتشار خبرهایی در خصوص



رسیدن شب یلدا انجام خواهد شد و انتخاب این بازه زمانی، اقدامی هوشمندانه و حمایتی از سوی دولت برای کمک به معیشت خانوارها تلقی شده است. در این روایت، تأکید شده که واریز سود به صورت کاملاً خودکار انجام می شود و مضمولان نیازی به مراجعه حضوری یا انجام اقدام خاصی ندارند؛ مگر در مواردی که اطلاعات بانکی آنها ناقص یا دارای اشکال باشد. همچنین عنوان شده بود که این حمایت مالی می تواند به سهامداران کمک کند تا هزینه های مربوط به شب یلدا، از جمله تهیه میوه، شیرینی و سایر مایحتاج ضروری را با فشار کمتری تأمین کنند. همین تضاد میان اظهارات منابع غیر رسمی و پیگیری های انجام شده از نهادهای رسمی، باعث بروز ابهام و نگرانی در میان سهامداران عدالت شده است؛ ابهامی که اگر به سرعت و به طور شفاف بر طرف نشود، می تواند به ناامیدی و بی اعتمادی عمومی دامن بزند. در عین حال، طبق اعلام منابع رسمی مانند شرکت سپرده گذاری مرکزی، در صورتی که پرداخت مرحله اول سود سهام عدالت ۱۴۰۴ انجام شود، گروه های زیر مشمول دریافت خواهند بود: سهامداران عدالت شده است؛ ابهامی که اگر به سرعت و به طور شفاف بر طرف نشود، می تواند به ناامیدی و بی اعتمادی عمومی دامن بزند. در عین حال، طبق اعلام منابع رسمی مانند شرکت سپرده گذاری مرکزی، در صورتی که پرداخت مرحله اول سود سهام عدالت ۱۴۰۴ انجام شود، گروه های زیر مشمول دریافت خواهند بود: سهامداران عدالت شده است؛ ابهامی که اگر به سرعت و به طور شفاف بر طرف نشود، می تواند به ناامیدی و بی اعتمادی عمومی دامن بزند. در عین حال، طبق اعلام

بازار سرمایه



ارتقای ارزش معاملات تالار دوم مرکز مبادله و نیز تقاضا برای خرید سهام نمادهای عرضه اولیه ای که این روزها تعدادشان در بازار افزایشی بوده، علاوه بر جبران افت ساعت ابتدایی شاخص، ۲۷ هزار واحد نیز مثبت شد. نمادهای فارس و پارسان تأثیر ۹ هزار واحدی در کاهش شاخص بورس داشتند اما نماد وامید به تنهایی ۱۸ هزار واحد شاخص را رشد داد. شاخص هم وزن ۶۹۰۷ واحد مثبت شد و در تقاطع یک میلیون و ۲۳ هزار واحد قرار گرفت. ارزش کل بورس شهر تهران به رقم ۱۰۹ هزار همت نزدیک شد. ارزش معاملات نیز ۱۵۲۶ همت و خرد بیش از ۱۸ همت بود. خالص ورود پول حقیقی ها به بازار سهام ۱۱۸۳۰۱ میلیارد تومان و به صندوق های سهامی ۵ میلیارد تومان بود اما ۱۴۰۴۴ میلیارد تومان پول حقیقی از صندوق های درآمد ثابت، ۱۰۵۹ میلیارد تومان از صندوق های اهرمی و ۹۰۱ میلیارد تومان از صندوق های طلا (تا لحظه تنظیم خبر) خارج شد. متوسط یک ماهه ورود پول حقیقی ها به بازار سهام نیز در معاملات دیروز پس از ماه ها از روند منفی خارج شد و این شاخص به رقم ۱۷۳ میلیارد تومان نزدیک شد. گروه صنایع چند رشته (صندوق های سرمایه گذاری در صنایع مختلف) رکورد شکنی و ۸۲۶۸ میلیارد تومان نقدینگی حقیقی جذب کردند. نمادهای سهام ۱۷۵۸ میلیارد تومان و وامید ۶۳۴۵ میلیارد تومان در این گروه (صنایع چند رشته)، پول حقیقی ها را میزبانی کردند. گروه های سرمایه گذاری ها، فرآورده های نفتی و فلزات اساسی نیز مجموعاً ۱۵۶ میلیارد تومان نقدینگی حقیقی ها را از دست دادند. شاخص فرابورس نیز ۳۳۸ واحد مثبت شد و در آستانه ۳۱ هزار واحدی شدن تراز این بورس قرار گرفت.

به مرحله بعدی پرداخت ها منتقل می شود. در مورد مبلغ سود سهام عدالت عملکرد سال ۱۴۰۳، تاکنون رقم رسمی و قطعی از سوی شرکت سپرده گذاری مرکزی اعلام نشده است. با این حال، می توان با استناد به تجربه پرداخت مرحله قبلی، برآوردی نسبی ارایه داد. در مرحله نقدینگی سود عملکرد سال ۱۴۰۲، بیش از ۴۴ میلیون نفر مشمول دریافت سود سهام عدالت شدند. در آن مرحله، سود پرداختی به دارندگان سهام به این شرح بود: دارندگان سهام ۴۹۲ هزار تومانی حدود ۸۱۴ هزار تومان، دارندگان سهام ۵۳۲ هزار تومانی حدود ۸۸۱ هزار تومان و دارندگان سهام یک میلیون تومانی حدود یک میلیون و ۶۵۰ هزار تومان سود دریافت کردند. برای سال ۱۴۰۳، با توجه به عملکرد شرکت های سرمایه پذیر و شرایط بازار، سرمایه، انتظارات می رود مبلغ سود پس از انجام محاسبات نهایی و تأیید صورت های مالی، به صورت مرحله ای واریز شود. برخی برآوردها حاکی از آن است که در صورت تداوم وضعیت مطلوب بازار و بهبود سودآوری شرکتهای امکان گذاشته، بسیاری از میزان سود نسبت به سال قبل وجود دارد، هر چند این موضوع هنوز به صورت رسمی تأیید نشده است. در مجموع، هر چند پرداخت سود سهام عدالت را می توان اقدامی درست و قابل دفاع در راستای حمایت از اقشار کم درآمد و ضعیف جامعه دانست، اما نحوه اطلاع رسانی درباره زمان، مبلغ و جزئیات پرداخت آن، اهمیت بسیار بالایی دارد. انتشار اخبار غیر قطعی و اعلام زمان های مشخص بدون پشتوانه رسمی، آن هم درباره موضوعی که بیش از نیمی از جمعیت کشور به طور مستقیم آن را پیگیری می کنند، می تواند به خدشه دار شدن اعتماد عمومی منجر شود. به نظر می رسد لازم است نهادهای مسئول، از جمله سازمان بورس، شرکت سپرده گذاری مرکزی و سایر مراجع ذی ربط، اطلاع رسانی در این زمینه را به صورت دقیق، شفاف و هماهنگ انجام دهند و تنها از مانی وجود پرداخت بدهند که مقدمات آن به طور کامل فراهم شده باشند. تحقق به موقع این وعده ها، به ویژه در شرایط اقتصادی کنونی، می تواند نقش مهمی در حفظ اعتماد عمومی و کاهش فشار روانی و معیشتی بر خانواده های مشمول سهام عدالت ایفا کند.

مجموع ارزش مبادلات نقره در بورس کالا

معاملات گواهی سپرده و قرارداد آتی شمش نقره در بورس کالای ایران یک ساله شد؛ بازاری که در ابتدای تأسیس، برخی آن را در سایه طلای می دیدند، اما آمارهای معاملاتی نشان داد نقره توانسته جایگاه مستقل و قابل اتکایی در میان سرمایه گذاران پیدا کند. بررسی عملکرد یک ساله بازارهای گواهی سپرده و قرارداد آتی شمش نقره نشان می دهد در مجموع، ۶۰ تن شمش نقره به ارزش ۹ هزار و ۸۲۲ میلیارد تومان در بورس کالای ایران معامله شده است؛ رقمی که از عمق گیری سریع این ابزار مالی و استقبال سرمایه گذاران حکایت دارد. بر اساس آمارهای رسمی، در بازار گواهی سپرده شمش نقره طی یک سال گذشته، حجم معاملات به ۴۶۰۲ تن و ارزش معاملات به ۶ هزار و ۶۵۸ میلیارد تومان رسیده است. همچنین موجودی شمش نقره در خزانه های مورد تأیید بورس کالا ۲۷۰۱ تن اعلام شده که ارزشی حدود ۶ هزار و ۸۹۵ میلیارد تومان دارد و پشتوانه فیزیکی مطمئنی برای این بازار فراهم کرده است. در بازار قراردادهای آتی شمش نقره نیز طی این مدت، بیش از یک میلیون و ۳۶۷ هزار قرارداد به ارزش ۳ هزار و ۱۶۲ میلیارد تومان منعقد شده که معادل ۱۳۰۷ تن شمش نقره است. ارزش بازار آتی نقره ۲۷۶ میلیارد تومان گزارش شده و ۸۰ هزار و ۶۱۳ موقعیت باز معادل ۸۰۶ کیلوگرم نقره در این بازار به ثبت رسیده است. مجموع این آمارها نشان می دهد ابزارهای مالی مبتنی بر نقره، نقش موثری در افزایش شفافیت، ارتقای نقدشوندگی، تسهیل سرمایه گذاری و تعمیق بازار فلزات گرانبهادر بورس کالای ایران ایفا کرده اند؛ تجربه ای که می تواند الگوی مناسبی برای توسعه بازار محصولات تازه واردی مانند مس کاند نیز باشد. معاملات شمش نقره در بازارهای مالی و مشتقه بورس کالا، در ۲۰ آذر ۱۴۰۳ با حضور وزیر امور اقتصادی و دارایی وقت افتتاح شد و از همان ابتدا مورد توجه فعالان بازار قرار گرفت. هر گواهی سپرده شمش نقره معادل یک گرم نقره بهایار ۹۹۹۹۰ است. شمش های تولید داخل یا وارداتی مورد تأیید بورس، قابلیت تحویل به انبارهای پذیرفته شده را دارند. اندازه هر قرارداد آتی نقره نیز ۱۰ گواهی سپرده (۱۰ گرم نقره) است. معاملات ثانویه گواهی سپرده کالایی، طبق قانون، معاف از مالیات است.

سرمایه ای که راه خانه اش را گم کرده است

صدای بورس | اوحدوحیدی، کارشناس بازار سرمایه نوشت: یکی از چالش های اصلی، تناقض میان اندازه بزرگ اقتصاد و سهم ناچیز بازار سرمایه از نقدینگی کشور است. در سال های اخیر، حجم پول در اقتصاد رشد بی سابقه ای داشته، اما تنها بخش کوچکی از آن وارد بازار سرمایه شده است. علت این وضعیت معضله ای از عوامل رفتاری و سیستمی است؛ از جمله ضعف در فرهنگ سازی مالی عمومی، نبود ثبات در تصمیم سازی اقتصادی، نوسانات شدید قیمتی، مداخلات دستوری دولت، و کمبود ابزارهای مالی متنوع. چنین شرایطی موجب شده بخش عمده فعالیت های بورسی با نگاه کوتاه مدت و رفتار هیجانی انجام شود، در حالی که عمق واقعی بازار زمانی شکل می گیرد که سرمایه گذاران نهادی و بلندمدت نقش پررنگ تری داشته باشند و رفتارهای مقطعی جای خود را به تحلیل و برنامه ریزی بدهد. راه افزایش عمق بازار سرمایه عبور از نگاه محدود یکی دووجهی است. و باید مجموعه ای از اقدامات همزمان پیش برده شود؛ نخست، گسترش ابزارهای نوین مالی نظیر صندوق های قابل معامله، اوراق بدهی شرکتی و مشتقات برای پوشش متنوع ریسک ها و سلاقی سرمایه گذاران ضروری است. دوم، ثبات قوانین و بهرپز از تصمیمات ناگهانی سیاست اصلی اعتماد سازی عمومی در بازار است. سوم، تقویت نقش بازارگران ها و سرمایه گذاران نهادی، به ویژه صندوق های بانز نشستگی و بیمه های می تواند تعادل عرضه و تقاضا را حفظ و از نوسانات شدید جلوگیری کند. ضعف ساختاری در پس انداز خانوارهای ایرانی مانعی جدی بر سر گسترش سرمایه گذاری های مالی است و تورم مزمن و کاهش مداوم قدرت خرید موجب شده عمده خانوارها توان پس انداز نداشته باشند و تمام درآمدها صرف هزینه های روزمره کنند. در نتیجه، بخش بزرگی از جامعه از مسیر بالقوه سرمایه گذاری حذف شده است. کمبود آموزش مالی و ضعف اعتماد عمومی به بازارهای سرمایه گذاری، تجربه نوسانات شدید سال های گذشته، بسیاری از مردم را از حضور در بازار سرمایه دلسرد کرده است. در چنین فضایی، پس اندازهای اندک موجود اغلب به سمت بازارهای غیرمولد چون طلا، ارز و مسکن می رود، نه به سوی ابزارهای مولد و شفاف بازار مالی. راه حل در اصلاح فرهنگ و آموزشی است. ترویج سواد مالی از سنین پایین و آموزش عمومی درباره صندوق های سرمایه گذاری و سرمایه گذاری غیرمستقیم باید در دستور کار نهادهای آموزشی و رسانه ای کشور قرار گیرد، تنها در شرایطی که مردم به طور مستقیم آن را پیگیری می کنند، می تواند به خدشه دار شدن اعتماد عمومی منجر شود. به نظر می رسد لازم است نهادهای مسئول، از جمله سازمان بورس، شرکت سپرده گذاری مرکزی و سایر مراجع ذی ربط، اطلاع رسانی در این زمینه را به صورت دقیق، شفاف و هماهنگ انجام دهند و تنها از مانی وجود پرداخت بدهند که مقدمات آن به طور کامل فراهم شده باشند. تحقق به موقع این وعده ها، به ویژه در شرایط اقتصادی کنونی، می تواند نقش مهمی در حفظ اعتماد عمومی و کاهش فشار روانی و معیشتی بر خانواده های مشمول سهام عدالت ایفا کند.